

Terminologie

Protože žijeme na konci jedné myšlenkové epochy a teprve vstupujeme do epochy nové, není možné a nebylo by ani žádoucí pracovat s nějakou pevnou terminologií. Přechody mezi epochami vždycky znamenají jisté rozvolnění dosavadních relativně pevných (protože v rámci epochy zafixovaných) struktur ať už pojmových, ať terminologických, slovních. To není jen cosi nežádoucího, čeho lze pouze litovat. Rozvolnění je příležitostí k rozvázání některých vazeb, které už začaly překážet v další myšlenkové práci, a k nahrazení těchto vazeb vazbami jinými, novými nebo jen obnovenými a dočasně zapomenutými. Ostatně rozvolnění se jen zdánlivě nebo jen okrajově týká pojmové struktury myšlení: lze naopak zjišťovat v podobných situacích i v minulosti, že myšlení v jakémsi jasnozření spatřuje přesnější kontury toho, k čemu se odnáší, a že jen opouští zafixované staré slovní obraty a myšlenkové návyky, které s pojmovou přesností nejen neměly nic společného, ale naopak jí byly na obtíž, zejména pak proto, že se přesné myšlení pokoušely nahražovat a přestírat. Ve filosofii není nic horšího a ničivějšího než návyk na určitý žargon, jehož dokonalé zvládnutí má nahradit skutečnou práci s myšlenkou.

(Berlín, 930223-1)